

INNSPILL TIL MOTORFERDSELLOVUTVALGET fra Finnmark Fellesråd for Snøscooter og ATV brukere (FFSA)

Finnmark Fellesråd for Snøscooter og ATV brukere (FFSA) er en interesseorganisasjon som representerer flere lokale scooter og ATV foreninger. Fellesrådet er dannet for å ivareta interessene til brukerne på tvers av kommunegrenser og bygder. Fellesrådet ble etablert i 2022.

Finnmark har svært sterke tradisjoner for å høste av naturen. I tidligere tider foregikk dette til fots og med hest eller rein og etter hvert med motoriserte kjøretøy som atv, snøscooter og motorbåt. Dette er viktige tradisjoner hos en stor del av befolkningen og kunnskapen går i arv. Dette er gode familietradisjoner. Og vi har mange brukere av naturen, som benytter dette som anledning for samling av familie og venner. Ett av våre fortrinn her oppe i nord er nettopp bruk av naturen og mulighetene for å kunne dra inn på vidda eller et av de gode fiskevannene med familien, sommer som vinter.

Når FFSA nå sender inn denne uttalelsen er det fordi vi ønsker en forbedring av loven slik at den blir smidigere og mer tilpasset vår bruk og kultur. Vi må få en lov som folk forstår og aksepterer, noe som vil gi mer legitimitet i befolkningen. Dagens lov med tilhørende forskrifter er på mange måter stivbent og mangler forståelse for vår kultur og bruk av naturen gjennom generasjoner. Vi mener at hver enkelt kommune gjør den beste forvaltningen av motorisert ferdsel i utmark. Altså ønsker vi en sterkere lokal forvaltning av lovverket.

En av de største utfordringene med dagen regelverk er at Statsforvalteren er gitt vedtaksmyndighet flere steder i lov og forskrift etter forslag fra kommunen. Det er ingen spesielle årsaker til at en i motorferdselsaker skal fravike forvaltningens hovedsystem hvor kommunen gis myndighet til å fatte vedtak og gi unntak fra regelverket, og Statsforvalteren er klageinstans. Dette er en endring som berører en rekke bestemmelser i regelverket og vil gi kommunene økt myndighet og større selvstyre over motorferdsel i utmark.

I dagens regelverk er all bruk av motorkjøretøy i utmark forbudt i Nord-Troms og Finnmark i perioden 5. mai til 30. juni. Bakgrunnen for denne regelen er ukjent, men dette begrunnes ofte med at dyrelivet må ha ro i denne perioden, men slik er det altså ikke i resten av landet. I våre naboland, i Amerika og på Svalbard finnes ikke denne begrensningen og det finnes ikke dokumentasjon på at dette har medført skade på noen måte. Det finnes en egen forskningsartikkel fra Yellowstone der det faktisk dokumenteres motsatt effekt, altså at enkelte dyr, f.eks elg, er i bedre form der det er etablerte scooterløyper.

Som regel er det fortsatt full vinter lenge etter 5. mai i våre områder og forbudet for bruk av motorkjøretøy i utmark i perioden 5. mai til 30. juni må derfor fjernes, og kommunene gis muligheten til i lokal forskrift fastsette når motorferdselsforbud for de enkelte løyper inntre – det er de som kjenner de lokale forholdene best, ikke Statsforvalteren eller nasjonale myndigheter.

Indre Finnmark er definert som minimumsområder for reinen om vinteren, dette er områder der det har vært scooterløyper i alle år i tillegg til reindriften kjøring. Det samme området er et av Norges beste jaktområder for rype og Elg, det er ikke dokumentert at denne kjøringen har påvirket viltbestanden i området negativt. Dispensasjonsløyper for snøscooter og ATV kommer i tillegg.

Føre var prinsippet benyttes i dag i motorferdselsaker til tross for at lokal-/allmenkunnskapen tilsier at løyper og dispensasjoner fint kan innvilges. Vi trenger et lovverk som sikrer at lokal tradisjonskunnskap og erfaring blir vektlagt når naturmangfold skal vurderes.

Løypestikking må ha åpning for å kunne utføres i praksis. Dagens praksis setter begrensning for å flytte trase sideveis. Dette gir utfordringer pga stedlige vær og føreforhold ettersom snøen flytter seg med vinden og isen fryser etter strømning og kuldeforhold. Lokalkunnskap er avgjørende for kunne merke løyper fra år til år. En løype som går langs en elv må kunne stikkes på hele elvens bredde der en finner det forsvarlig fra år til år.

Finnmark er et stort fylke med liten tetthet av innbyggere. For at befolkningen skal kunne leve og utvikle seg i nord er vi avhengig av at lovverk og forvaltning er tilpasset lokale forhold. Et fylke der mulighetene potensielt sett er store, vil fraflyttes hvis befolkningen ikke kan utnytte mulighetene som ligger her uten å kriminaliseres.

FFSA ønsker følgende endringer i Motorferdselloven og tilhørende forskrifter, men ikke begrenset til:

- Gi kommunen full myndighet til å fatte vedtak og gi unntak / dispensasjon fra regelverket, og at Statsforvalteren blir klageinstans slik at forvaltningens hovedsystem også gjelder for Motorferdselloven. Kommunene vil da få myndighet til å fatte vedtak og gjøre unntak fra regelverket utfra lokalkunnskap og lokale behov. Dette vil gi økt mulighet til utnyttelse av naturressurser i tradisjonelle utmarksnæringer, legge bedre til rette for reiseliv, opplevelsesturisme, nyttekjøring og bolyst (i et fraflytningstruet fylke)
- **Oppheve forbudet for bruk av motorkjøretøy i utmark i perioden 5. mai til 30. juni i Nord-Troms og Finnmark.**
- Scooter- og ATV løyper må defineres som et offentlig kommunalt anlegg på lik linje med skiløyper og annen kommunal infrastruktur.
- Åpne for at kommunene selv kan etablere øvingsområder / frikjøringsområder for snøscooter.
- Gi kommunen myndighet til å ivareta både reindrifta og lokalbefolkningens interesser på en bedre måte. Det må i denne sammenheng stilles strengere krav som forplikter reindrifta til dialog og til å begrunne og definere konkrete områder som er kalvings- og trekkeområder for rein dersom løyper skal stenges, og i tillegg en frist for å melde slik stenging.
- Gi kommunen myndighet til å gi tillatelse til kjøring til opparbeidet løype, på strekning vedtatt av kommunestyret. F. eks tilkjøringsmulighet for hyttefelt som ligger nær løype, men der enkelthytter i ytterkant har en for lang avstand til traseen.
- Tillate bruk av andre beltegående kjøretøyer i scooterløyper, f.eks ATV med belter og tråkkemaskin.
- Tillate bruk av ATV med eller uten belter for brøyting av islagte vann for å lage skøytebane til allmenn bruk, uten å måtte søke dispensasjon fra et reglement. Tilkjøring på snødekt mark må også komme inn under samme regelverk.
- Tillate kommunene å definere størrelse på vann for kjøring med bensindrevet motorbåt. Finnmark er et stort fylke og har mange store og små vann, en bensindrevet motor på vann mindre enn 2 kvadratkilometer er ikke dokumentert skadelig for vannet. Det er antallet og størrelsen som avgjør skadepotensial.
- Tillate kommuner å reetablere gamle postruter, spor og andre løyper for kjøring med ATV etter ønsker og behov fra lokalbefolkning og kommune. Dette vil gi oss tilbake adgangen til å utøve gammel kultur for høsting. Traseene eksisterer allerede og det vil ikke bety etablering av nye spor i naturen. De fleste av disse traseene ble også brukt tidligere til å kjøre traktor på.

- Tillate kommuner å binde sammen ATV løyper som naturlig kan følge etablerte spor i naturen og der det måtte være helt nødvendig, over korte avstander, også kunne etablere nye spor for å oppnå formålet.
- Frakt av bagasje, utstyr og ved til egen hytte bør tillates i loven, på samme måte som transport av ved fra egen eiendom til fast bopel.

Oppsummert:

- Full lokal forvaltning av hele motorferdselsområdet
- Fjerne særhemmer
- En lov med kultur og tradisjon i sentrum
- En lov som gjenspeiler lokal allmenn rettsoppfatning

Med vennlig hilsen

Interimsstyret for Finnmark Fellesråd for Snøscooter og ATV brukere